DEFINITÍVNY KONIEC

Slovenské ev. a. v. gymnázium v Revúcej vyslalo na konvent Š. M. Daxnera, M. Nandrássyho, S. Ormisa, A. H. Škultétyho a K. Langhoffera, evanjelického farára v Brádne. Delegáti revúckeho gymnázia pred zasadnutím konventu navštívili dištriktuálneho dozorcu E. Zsedényiho a v mene patronátneho výboru a učbarskeho zboru mu odovzdali *Osvedčenie patronátneho a učbárskeho sboru gymnasia veľko-revúckeho, predostreté konventu potisského okolia ohľadom nárady pána superintendenta Czékusa na zrušenie gymnasta podané,* ako aj osvedčenie Zocha, Ormisa a Čulíka, ktorí sa týmto spôsobom ohradili proti nespravodlivému obvineniu vyšetrovacej komisie. Delegácia podala spolu s osvedčeniami 24 svedectiev evanjelických cirkví, ktorými sa mala dokázať bezúhonnosť učiteľov, ktorí absolvovali Učiteľské semenisko v Revúcej.

Priebeh rokovania sa zachoval v *Zápisnici konventu potiského ev. a. v. dištriktu, zadržaného dňa 30. a 31. júla v Miškovci,* ktorý je napísaný po maďarsky. Po otváracích prejavoch boli všetci oboznámení s prípisom ministra Tréforta, na .žiadosť ktorého sa konalo vyšetrovanie na gymnáziu, ďalej s prípisom G. Pró-naya, ktorý poveril superintendenta vyšetrovaním, a so zápisnicou vyšetrujúcej komisie. Potom prečítali obranný prípis patronátneho výboru gymnázia z 28. júla 1874, ktorým sa neuznávala vyšetrovacia komisia. Prečítané boli vyhlásenia revúc kych učbárov a 24 evanjelických cirkví. Napokon sa prítomní oboznámili s memorandami revúckych obyvateľov slovenskej a maďarskej národnosti. V diskusii vystúpil Š. M. Daxner, S. Ormis a Markovič, ktorí bránili nielen revúcke, ale i martinské gymnázium, ktoré bolo takisto na programe. Za odporcov diskutovali Kramarcsik, Latinák, Bánó a ďalší. Na záver bolo prijaté uznesenie:

1. *Oznámiť všetkým evanjelickým cirkvám uznesenie o revúckom a martinskom gymnáziu.*
2. Keďže patronátnym výborom podaný obranný spis nielenže neopodstatnenými výmyslami útočí na dištriktuálneho dozorcu, ale urazil aj superintendenta, čoho dôkazom je množstvo výrazov, vykresľujúcich súčasne aj charakter autorov spisu, konvent s veľkým rozhorčením vyslovuje pokarhanie autorom zlomyseľného vzrušujúceho spisu, neznajúcim ani úcty ani slušnosti.
3. *Odsúdený zlý smer veľkorevúckeho gymnázia nebude mať pole činnosti, keď nenájde podporovateľov a šíriteľov. Vyzývajú sa preto senioráty, aby v okruhu svojej pôsobnosti vykonali prísnu kontrolu a zamedzili tak pletkám, ktoré ohrozujú autonómne záujmy cirkvi.*

Konvent týmto uznesením gymnázium ani nezrušil, ani nevyčiarkol zo zoznamu gymnázií, ale prestal ho považovať za svoju školu. Zostávala nádej, že patronátnemu výboru sa gymnázium predsa len podarí udržať. Mimoriadne priaznivou okolnosťou bolo vyhlásenie konventu preddunajského dištriktu z 13. augusta 1874, ktorý vyslovil nesúhlas s pokračovaním Czékusa a zároveň žiadal o zrušenie rozhodnutia, ktorý bol vynesený v Miškovci. Otázkou gymnázií sa mal zaoberať ešte generálny konvent v Pešti 2. septembra 1874, no úradný vestník *„Budapešti Kozlony"* dňa 25. augusta 1874 priniesol správu o zrušení revúckeho gymnázia. Panovník František Jozef I. 20. augusta 1874 svojím podpisom zatvoril slovenskú strednú školu, ktorá vychovávala v duchu národnom, ktorá chránila záujmy Slovákov.

Len čo panovníkov rozkaz prišiel do Pešti, ihneď bol o zatvorení revúckeho gymnázia upoveďomený gemerský podžupan. Ten okamžite poslal do Revúcej pandúra na koni, aby miestnym úradom a správe gymnázia oznámil jeho zatvorenie. Medzitým revúcky advokát Dezider Mihálik dostal poverenie ako kurátor, aby prevzal budovy školy a inventár. Tu sa začína odvíjať jeho svojvoľné hospodárenie s majetkom gymnázia.

Na vyzvanie slovenských národovcov začal Š. M. Daxner chystať obhajobu gymnázia. Aby bránil gymnázium, odvolával sa na zákony a nariadenia, podľa ktorých sa pri zatvorení gymnázia patronátny výbor mohol rozhodnúť, čo urobiť s majetkom gymnázia. Kým sa Daxner odvolával na zákon a záväznosť prísahy v konštituovanom štáte, Mihálik hľadal zámienku v tom, že najvyšším panovníkovým nariadením bol zrušený i „patronát gymnázia". Bolo zrejmé, že Daxner darmo dokazoval výpisom z pozemkovej knihy, že „patronát" má majetok.

Za takéhoto bezprávia nemohla byť Daxnerova obhajoba účinná a jeho snaha zachrániť majetok vytvorený zo zbierok slovenského ľudu bola márna. Na deň 22. júla 1875 bola vypísaná verejná licitácia gymnaziálneho majetku. Daxnerovým dokazovaním sa oddialila na 24. februára 1876. Novú budovu gymnázia v hodnote 24 000 zl. odkúpilo mesto za 7 600 zlatých. Pôvodnú budovu školy, ktorú pri jej zrode patronátny výbor kúpil za 2 000 zlatých, teraz odkúpil mestský lekár dr. Ján Marczell za 1 700 zlatých. Ostatný majetok sa rozpredal alebo rozdal „svojim

najbližším".

Zdroj: Dušan Dubovský - Revúca kolíska slovenského stredného školstva